

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Dr. Ahmet Eşref FAKIBABA tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Hüseyin ÇAMAK
Mersin Milletvekili

Tarımsal üretim, hem ekonomik girdi hem de istihdam yaratması bakımından ülkemiz açısından hayati öneme haiz bir alandır. Ancak tarımsal üretimimizde önemli problemler yaşanmaktadır. Özellikle bilinçli üretimin geliştirilmesi, zirai ilaç kullanımı ve zararlılarla mücadele, üreticilerin eğitimi, üreticilere verilecek ekonomik destekler, destekleme alımları vb. bir dizi sorun ve beklenti yakıcı bir biçimde devam etmektedir.

Özellikle Mersin İlimizde üretilen çeşitli sebze ve meyvelerde sıklıkla Akdeniz meyve sineği (*Ceratitis capitata*) adlı bir zararlıya rastlanmaktadır. Bu zararlı özellikle turunçgillere zarar vererek olgunlaşmadan dökümlere ve meyve kalitesinin düşmesine neden olmaktadır. Bu sinek aynı zamanda dış karantina zararlısı olduğundan meyve ihracatında da sorunlara ve geri dönüşlere neden olmaktadır.

Bunlar dışında tarımsal ürünlerde bazı zehirli madde kapsamında bulunan çeşitli zirai ilaç kalıntılarına rastlanmakta, bu da hem insan sağlığını hem de ihracatımızı olumsuz bir biçimde etkilemektedir. Geçmiş yıllarda çiçek tripsi ve domates güvesi gibi zararlılar nedeniyle çok sayıda gıda ürünü sınır kapılarından geri gönderilmiştir. Bu yıl ise en çok klorpirifos zehri nedeniyle iade söz konusu olmuştur.

Özellikle AB ülkelerine ihraç edilen tarım ürünlerinde gıda ürünlerinde 2013 ve 2014 yıllarında klorpirifos kalıntısı bulunmazken; 2017’de bu oranın üst seviyelere çıkması önemli bir ihmali ortaya koymaktadır. Ülkemizde en çok domates, biber ve asma yaprağında klorpirifos aktif maddesi görülmektedir. “Zehir” olarak tabir edilen klorpirifos’un AB’de 2015’’te yasaklanmasının ardından Türkiye’de de piyasadan toplanıp, satışının yasaklanmasına karar verilmişti. Ancak çeşitli ürünlerde bu zehre rastlanması, mevcut stoklarla ilgili bir önlem alınmadığını ve kullanılmaya devam edildiğini göstermektedir.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO) bu zehrin tespit edildiği ürünlerin derhal imha edilmesi gerektiğini, iç piyasada satışa sunulmasının engellenmesi gerektiğini vurgulamakta, bu zehrin kullanıldığı ürünlerin tüketilmesi durumunda anne karnındaki bebeğe bile zarar verdiğini belirtmektedir.

Gıda ihracatında Avrupa, Rusya ve Ortadoğu’ya yapılan ihracatımızın son 2-3 yılda ciddi derecede düştüğü gözlenmektedir. Bunda kullanılan tarımsal ilaçların da etkili olduğu düşünülmektedir. İlaç kalıntısı ve klorpirifos içeren bitki koruma ürün kullanımını, en çok ihracatın yapıldığı AB ülkelerinde hızlı alarm sistemiyle fark edilip iade edilmekte, bu durum da hem ülkemizin itibarını hem de üretici ve ihracatçı firmalarımızı ciddi anlamda zora sokmaktadır. Ancak tüm bunlardan da önemli olan ihraç edilemeyip dönen ürünlerin akıbetinin ne olduğuyla ilgilidir. Daha önce de bununla ilgili sorunları içeren sorularımızı Bakanlığınıza iletmemize karşın maalesef bu durumun nedenleri, akıbeti ve sonuçlarına dair aydınlatıcı bir cevap alamadık. Bugün gelinen noktada; insan hayatı ile ilgili olan bu sorunun artarak devam ettiği ve bu sorunun çözülmesi için herhangi bir çabanın gösterilmediğine dair ciddi endişeler söz konusudur.

Bu nedenle;

1. Tarımsal ürünlere zarar veren Akdeniz meyve sineği ile mücadele kapsamında ülke çapında ne gibi çalışmalar yürütülmektedir? Bu çalışmalarda ne gibi ilerlemeler kaydedilmiştir?
2. Bakanlık verilerine göre Akdeniz Meyve Sineği zararlısı ile mücadele yürütülmesine rağmen, ihracattaki önemli geri dönüş nedenlerinden biri olmaya devam etmesi konusunda görüşleriniz nelerdir? Bu nedenle meydana gelen geri dönüşler için ne gibi önlemler almayı düşünüyorsunuz?

3. Üreticilerimizin ve ihracatçılarımızın geri dönüşlerden kaynaklanan maddi kayıplarını karşılamak açısından ne gibi girişimler yapmayı düşünüyorsunuz?
4. Zararlı kalıntısı veya klorpirifos aktif maddesi görülen ve insan sağlığını tehdit ettiği için ihracat edilemeyen ürünlerin akıbeti ne olmaktadır? Bakanlık bu ürünlerin iç piyasaya sürülmesini engellemek için ne gibi önlemler almaktadır? Bununla ilgili yaptırımlar nelerdir?
5. Kontrolsüz ve bilinçsiz ilaç kullanımının önüne geçmek için ne gibi çalışmalar ve önlemler alınmaktadır?
6. Avrupa Birliği ülkelerinde zehir kapsamında değerlendirilen klorpirifos kalıntısının 2017 yılında ihraç ürünlerinde sıklıkla görülmesinin nedenleri nelerdir? Üretim süreçlerinden ihraç süreçlerine kadar ne gibi izleme ve kontrol yöntemleri izlenmektedir?